



COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS



ISSUE  
№53

4<sup>TH</sup> INTERNATIONAL SCIENTIFIC  
AND PRACTICAL CONFERENCE

# GLOBAL TRENDS IN SCIENCE, TECHNOLOGY AND ECONOMY

JANUARY 14-16, 2026  
GRAZ, AUSTRIA





INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

4<sup>th</sup> International Scientific and Practical Conference  
«**Global Trends in Science, Technology and  
Economy**»

Collection of Scientific Papers

January 14-16, 2026  
Graz, Austria

UDC 001(08)

Global Trends in Science, Technology and Economy: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 4<sup>th</sup> International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. Graz, Austria. January 14-16, 2026.

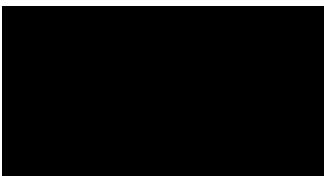
ISBN 979-8-89704-984-4 (series)  
DOI 10.70286/ISU-14.01.2026

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

**ISBN 979-8-89704-984-4 (series)**



© Participants of the conference, 2026  
© Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity", 2026  
Official site: <https://isu-conference.com/>

|                                                                                                                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Farajova G.A.</b><br>THE ROLE OF MANAGEMENT SKILLS IN MODERN<br>EDUCATIONAL MANAGEMENT.....                                                                                           | 250 |
| <b>Соколова О.В.</b><br>СТИЛІСТИКО-ПРАГМАТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ СУЧАСНОГО<br>НІМЕЦЬКОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ (НА<br>МАТЕРІАЛІ ПУБЛІЧНИХ ПРОМОВ КАНЦЛЕРІВ ФРН).....                       | 254 |
| <b>Kalnichenko O., Prystenska M.</b><br>СИНЕРГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА ТРЕТІХ МОВ У<br>ПЕРЕКЛАДІ ПОЛІЛІНГВАЛЬНИХ КІНОТЕКСТІВ: СТРАТЕГІЇ<br>ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ..... | 256 |
| <b>Олексенко В.</b><br>ПРЕФІКС НЕДО- В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: МІЖ СЛОВОТВОРОМ І<br>ПРАГМАТИКОЮ.....                                                                                           | 258 |
| <b>Наливайко М.Я.</b><br>ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАГОЛОВКІВ У<br>ТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА.....                                                                                  | 263 |
| <b>Теплова Н., Смоляк О., Вознюк М.</b><br>ІНТЕГРАЦІЯ ПЕРІОДИКИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: ДОСВІД<br>ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....                                                 | 266 |
| <b>Мосій І.М.</b><br>ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС<br>ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ<br>СПРЯМУВАННЯМ У НЕМОВНОМУ (ЛІСОТЕХНІЧНОМУ) ЗВО....                             | 269 |
| <b>Кривонос О.М., Кривонос М.П., Яценко О.І., Яценко О.С.</b><br>ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ – ЗАПОРУКА ПРОФЕСІЙНОГО<br>УСПІХУ.....                                                            | 273 |
| <b>Косенко Д.О., Холтобіна О.У.</b><br>СУТНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ<br>ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....                                                                                    | 277 |
| <b>Іванова Т.Ю.</b><br>ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО<br>ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ШЛЯХОМ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОШУКОВО-<br>ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....                                  | 280 |

4. Словник української мови / Кер. В. В. Німчук та ін. Відп. ред. В. В. Жайворонок. К.: ВЦ «Просвіта», 2016. 1320 с.
5. Словник української мови: в 11-ти тт. /АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1970-1980.

## ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАГОЛОВКІВ У ТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

**Наливайко Марія Ярославівна**

кандидат філологічних наук, доцент

Кафедра української мови та славістики,

Тернопільський національний педагогічний університет

ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

Лексико-семантичний аналіз заголовків є важливим етапом дослідження ідіостилію письменника, оскільки дозволяє виявити тематичні пріоритети автора, особливості його світосприйняття та художнього мислення. Як зазначає Л. Юлдашева, «вибір заголовка залежить від епохи, у якій проживає автор, національних та особистих цінностей, культури, суб'єктивних поглядів та вподобань» [4, с. 66]. Заголовок часто містить у собі ключ до розуміння основної ідеї твору, є своєрідним «згорнутим текстом», що акумулює в собі головні смисли художнього цілого.

Для ґрунтового аналізу було обрано 267 заголовків із поетичної спадщини В. Симоненка. Джерельною базою дослідження слугували твори зі збірок «Тиша і грім» (1962) [3], «Земне тяжіння» (1964) [1], «Лебеді материнства» (1981) [2]. Серед досліджуваних заголовків виокремлено 160 питомих заголовків-назв та 107 нульових заголовків (творів, що ідентифікуються за першим рядком).

Проаналізувавши заголовки поезій Василя Симоненка, можемо виділити низку семантичних груп. Насамперед, звертаємо увагу на специфіку співвідношення питомих та нульових заголовків у творчості поета. Питомі заголовки становлять 59,9% від загальної кількості, що свідчить про усвідомлений підхід автора до номінації своїх творів. Водночас значна частка нульових заголовків (40,1%) є характерною для ліричної поезії загалом і для творчості Василя Симоненка, зокрема, де багато віршів інтимної та філософської тематики залишаються без назви.

Розглянемо детальніше семантичну класифікацію питомих заголовків-назв (160 одиниць).

1. Назви-характеристики та заголовки-присвяти (25 одиниць, 15,6%). Ця група є найпродуктивнішою у творчості В. Симоненка, що зумовлено наявністю сатиричного циклу «Мандрівка по цвинтарю», де кожна епіграма адресована певному соціальному типу: «Бюрократові», «Брехунові», «Хабарникові», «Ледареві», «Злодієві», «Плазунові», «Епігонові», «Кляузникові», «Холуєві», «Псевдовченому» тощо. Характерною особливістю цих заголовків є форма

давального відмінка, що вказує на адресата-присвяту. До цієї ж групи належать заголовки «Курдському братові», «Уманським дівчатам», «Наречений», «Пересторога славолюбцеві», «Прирученим патріотам». Така модель заголовка є яскравим маркером ідіостилу Василя Симоненка та відображає його громадянську позицію, прагнення викривати негативні явища суспільства.

2. Метафоричні та образні заголовки (19 одиниць, 11,9%). Ця група представлена заголовками з високим ступенем образності, що потребують інтерпретації в контексті всього твору: «Лебеді материнства», «Кирпатий барометр», «Крик XX віку», «Танець пітекантропів», «Хор генералів», «Монолог маленького привида», «Погрози ночі», «Маленькі сонця», «Білі привиди», «Вино з троянд», «Муза і редиска». Метафоричність цих заголовків створює ефект очуднення, привертає увагу читача, стимулює його до осмислення прихованих смислів. Особливо виразними є заголовки з елементами гротеску та іронії («Танець пітекантропів», «Хор генералів»), що є характерним для сатиричної лінії творчості поета.

3. Номінації осіб (16 одиниць, 10%). До цієї групи входять заголовки, що містять назви осіб різних категорій. Серед них виділяємо: а) власні імена та прізвища: «Леся Українка», «Баба Онися», «Тітка Варка», «Люсі», «Герострат»; б) родинні номінації: «Батько», «Матері», «Одинокa матір»; в) соціальні ролі та професії: «Косар», «Перехожий», «Мандрівник», «Поет»; г) узагальнені номінації: «Ровесникам», «Суперники», «Монархи», «Варвари». Звернення до образів простих людей («Баба Онися», «Тітка Варка», «Косар») відображає народність творчості В. Симоненка, його увагу до долі звичайної людини.

4. Процес, дія, стан (13 одиниць, 8,1%). Заголовки цієї групи акцентують увагу на динаміці, русі, зміні: «Вона прийшла», «Повернення», «Чую», «Пішла», «Закохана», «Одурена», «Не вір мені», «Не дочекався», «Вирвався на волю», «Помстилися», «Згадав про правду». Особливу увагу привертає розгорнутий описовий заголовок «Прощання Федора Кравчука, колгоспного конюха, з старою хатою», який містить елементи наративу і є нетиповим для поезії.

5. Абстрактні поняття та явища (11 одиниць, 6,9%). До цієї групи належать заголовки, що позначають філософські категорії, почуття, стани: «Кривда», «Любов», «Тиша», «Самотність», «Чекання», «Покара», «Помилка», «Старість», «Межа», «Тінь», «Суд». Ці заголовки характеризуються високим ступенем узагальнення, вони налаштовують читача на філософський лад, сигналізують про глибинний зміст твору.

6. Неживі предмети, речовини, артефакти (10 одиниць, 6,25%): «Жорна», «Піч», «Пучок суниць», «Грудочка землі», «Чадра», «Абажури», «Брама», «Дупло», «Молот», «Чиряк». Більшість цих заголовків мають символічне значення: «Жорна» — символ важкої праці та невблаганності долі; «Піч» — образ домашнього вогнища, родинного тепла; «Грудочка землі» — символ рідної землі, Батьківщини.

7. Назви тварин і рослин (зоофітоніми) (10 одиниць, 6,25%). Назви тварин: «Ховрах», «Ворон», «Лев у клітці», «Український лев», а також алегоричні образи з циклу «Заячий дріб»: «Квочка і сито», «Хвалилися миші», «Крилатий та

безкрила». Назви рослин: «Верба», «Квіти», «Конвалії». Ці заголовки переважно мають алегоричне значення, особливо в байках та сатиричних творах.

8. Природні явища та стихії (7 одиниць, 4,4%): «Тиша і грім», «Шум полів», «Ніч в озері», «Чари ночі», «Завірюха», «Салюти миру», «Море радості». Заголовок збірки «Тиша і грім» є програмним для всієї творчості поета: він символізує поєднання ліричної тиші інтимних переживань і громовиці громадянського пафосу.

9. Топоніми та просторові номінації (6 одиниць, 3,75%): «Русь», «Україні», «Степ», «Берег чекання», «З вікна», «У вагоні». Заголовки «Русь» та «Україні» засвідчують патріотичну спрямованість творчості поета.

10. Жанрові номінації (6 одиниць, 3,75%): «Казка про Дурила», «Балада про зайшого чоловіка», «Дума про щастя», «Гнівні сонети», «Хуліганська Іліада, або посоромлення Гомера», «Сучасна лірика». Ці заголовки містять пряму вказівку на жанр твору, що формує читацькі очікування. Звернення до традиційних фольклорних жанрів (казка, балада, дума) засвідчує зв'язок поезії В. Симоненка з народнопоетичною традицією.

11. Оксиморонні та парадоксальні заголовки (3 одиниці, 1,9%): «Веселий похорон», «Нудний карнавал», «Ошукана могила». Хоча ця група нечисленна, вона є важливим маркером ідіостилу В. Симоненка. Оксиморон створює ефект несподіванки, підкреслює іронічно-сатиричну тональність твору.

Крім того, виокремлюємо групи: антропоцентричні номінації (6 одиниць): «Мій родовід», «Моя мова», «Собі самому»; темпоральні номінації (3 одиниці): «47-й рік», «Ранок», «Пророцтво 17-го року»; назви подій та обрядів (5 одиниць): «Бенкет», «Толока», «Весілля Опанаса Крокви»; заголовки-звертання та риторичні конструкції (5 одиниць): «Невже?», «Можна», «Лист до всесвітнього обивателя».

Таким чином, домінантною групою заголовків за семантичним спрямуванням є назви-характеристики та заголовки-присвяти (15,6%), що зумовлено наявністю сатиричного циклу «Мандрівка по цвинтарю». На другому місці — метафоричні та образні заголовки (11,9%), що засвідчує високий рівень образності поетичного мовлення В. Симоненка. Третю позицію посідають номінації осіб (10%), що відображає антропоцентризм творчості поета, його увагу до людської долі.

Окрему увагу варто приділити нульовим заголовкам (107 одиниць), тобто творам, що ідентифікуються за першим рядком. Як зазначалося в теоретичному розділі, нульовий заголовок є знаком, у якому відсутність плану вираження зумовлює значущість плану змісту.

За тематичним спрямуванням серед нульових заголовків виділяємо такі групи: інтимна лірика (20 одиниць, 18,7%) — «Я чекав тебе з хмари рожево-ніжної...», «Задивляюсь у твої зіниці...», «Говорю я з тобою мовчки...», «Буду тебе ждати там, де вишня біла...»; філософські роздуми (14 одиниць, 13,1%) — «Світ який — мереживо казкове!..», «Немає смерті. І не ждять — не буде...», «Люди — прекрасні...»; екзистенційні переживання (14 одиниць, 13,1%) — «Чорні від страждання мої ночі...», «На цвинтарі розстріляних ілюзій...», «Часто я самотній,

ніби Крузо...»; патріотична тематика (11 одиниць, 10,3%) — «Ти знаєш, що ти — людина?...», «Де зараз ви, кати мого народу?..», «Україно, п'ю твої зіниці...».

Отже, семантичний аналіз заголовків поезій Василя Симоненка дозволяє виявити основні особливості його ідіостилу. Серед питомих заголовків домінують назви-характеристики та присвяти, що зумовлено активним зверненням поета до сатиричного жанру. Високою продуктивністю відзначаються метафоричні та образні заголовки, що засвідчує образність і символічність поетичного мислення автора. Серед нульових заголовків переважає інтимна лірика, а також філософські та екзистенційні роздуми. Семантика заголовків Василя Симоненка відображає основні тематичні домінанти його творчості: громадянський пафос, увага до долі простої людини, філософські роздуми про сенс буття, глибокий ліризм інтимних переживань.

### **Список використаних джерел**

1. Симоненко В. А. Земне тяжіння: вірші. Київ : Молодь, 1964. 96 с.
2. Симоненко В. А. Лебеді материнства: вірші. Київ : Веселка, 1981. 256 с.
3. Симоненко В. А. Тиша і грім: вірші. Київ : Молодь, 1962. 120 с.
4. Юлдашева Л. П. Структурно-семантичні та прагматичні особливості заголовків художніх творів кінця XX – початку XXI ст. : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Черкаси, 2018. 270 с.

## **ІНТЕГРАЦІЯ ПЕРІОДИКИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

**Теплова Наталія**

кандидат наук з державного управління,  
доктор філософії

**Смоляк Олександра**

**Вознюк Марія**

комунальний заклад «Харківський ліцей №105  
Харківської міської ради», Україна

Вступ. Сьогодні в умовах інформаційної війни та засилля пропаганди як ніколи актуальним є критичне мислення. Особливо це стосується дітей та молоді, у яких тільки формується їх світогляд. Вміння критично та системно мислити - одне із наскрізних умінь, прописаних Державним стандартом базової середньої освіти, яке має формуватись і вдосконалюватися на всіх інтегрованих курсах і навчальних предметах.

Одним із засобів формування критичного мислення, громадянської та соціальної компетентності, медіаграмотності є періодичні видання, аналіз яких можна вбудовувати в уроки історії України, української мови та літератури.